

Musikkinstrumenter

De første instrumentene

Mennesker bruker musikkinstrumenter til å lage musikk. De første musikk-instrumentene var laget av materialer som tre, skinn, frøkapsler og dyrebein.

Det eldste instrumentet vi har funnet, er fløyter laget av dyrebein. De er funnet i en hule i Tyskland.

Fløyter laget av reinsdyrbein.
Foto: Creative Commons

Nåtidens instrumenter

Relieff som avbilder en figur som spiller et musikkinstrument lik en gitar, 1399 - 1301 f.Kr., Museum for anatoliske svillsasjoner, Ankara

I dag finnes det mange ulike instrumenter. Kanskje du har prøvd noen av dem i musikktime på skolen?

Grupper av instrumenter

Musikkinstrumenter deles inn i grupper etter hvordan de lager lyd:

Strenginstrumenter:

Lyden lages når strengene vibrerer (*gitar, fiolin, og piano*).

Blåseinstrumenter:

Lyden lages når luft blåses inn i et rør (*fløyter, klarinett og trompet*).

Membranofon:

Lyden lages ved å slå på en membran (*tromme, pauke*).

Idiofoner:

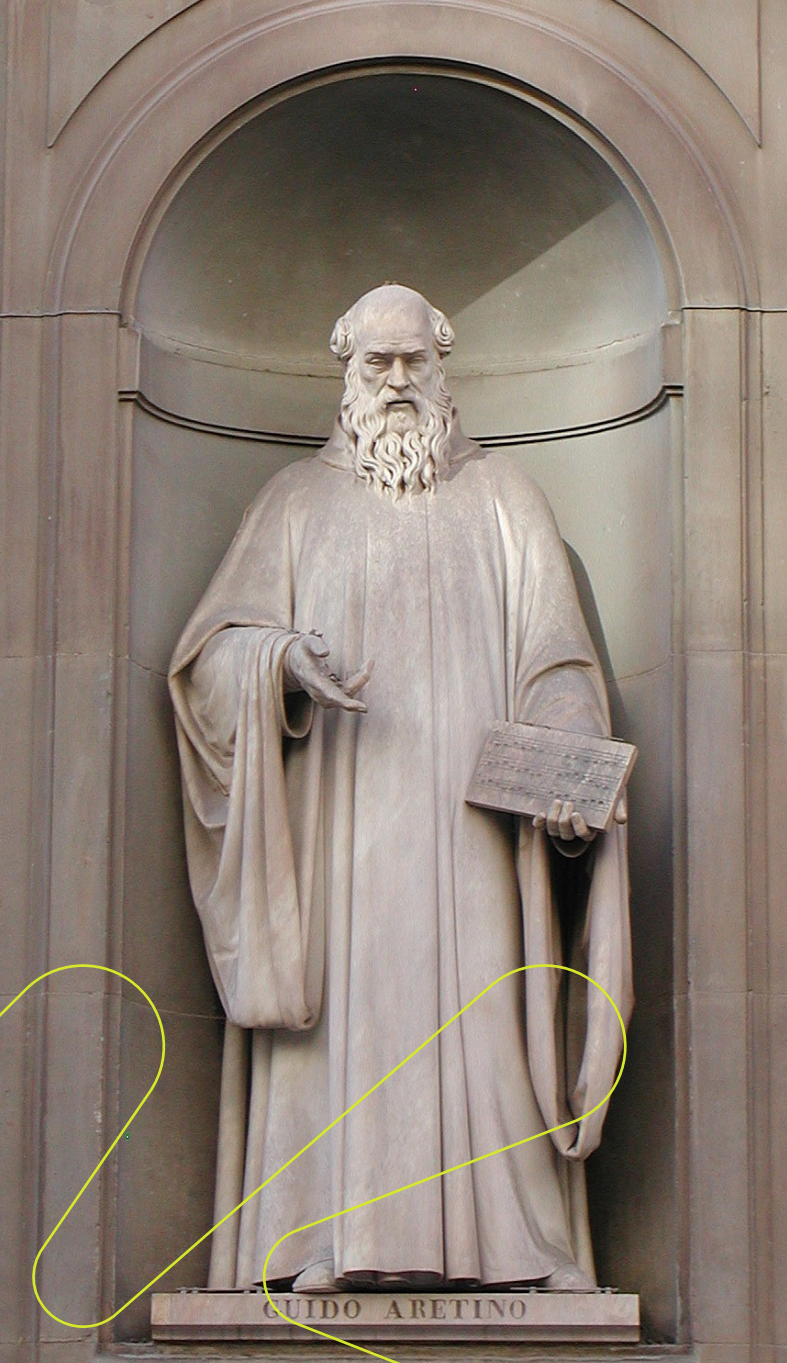
Lyden lages når instrumentet ristes, slås eller skrapes (*xylofoner og triangler*).

Elektroniske instrumenter:

Disse instrumentene bruker elektrisk strøm til å lage lyder (*synthesizer og elektrisk gitar*).

Foto: Shutterstock

Noter

Noter er små tegn vi bruker for å skrive musikk på papir. De hjelper oss med å huske hvordan musikken skal høres ut.

De aller første notene ble laget for omtrent 4000 år siden. De ble skrevet på leirtavler med en spesiell skrift.

Senere fant munken Guido d'Arezzo opp en ny metode for å notere musikk. Han introduserte bruk av linjer og tegn som hjelper oss å forstå hvilken tone som skal synges eller spilles.

Foto: Creative Commons

Foto: Xavier von Erlach, Unsplash

Vi tegner notene på fem vannrette linjer som ligger over hverandre. Lyse toner er tegnet på de øverste linjene, og de dype tonene er tegnet på de nederste.

Formen på noten forteller oss hvor lenge en note skal spilles eller synges. Når du ser noter, kan du tenke på dem som musikkens eget alfabet.

Hvorfor er musikk så viktig for mange mennesker?

Når du føler noe, men ikke vet hvordan du skal si det, kan musikk hjelpe deg. Kanskje du blir glad eller litt trist når du hører musikk som passer til hvordan du føler deg.

Musikk kan også få deg til å føle deg ekstra glad fordi den får hjernen til å lage et stoff som heter dopamin. Dopamin gir deg glede.

Rolig musikk kan hjelpe deg å huske bedre når du lærer noe nytt.

Forskere har funnet ut at vi liker musikk mye bedre når vi hører den sammen med andre mennesker på en konsert.

Visste du at du bruker det samme stedet i hjernen når du hører på musikk som når du snakker? Det er derfor det er så naturlig å like musikk. Når vi lytter til musikk hjelper det oss med å forstå ord og språk bedre.

Så å lytte til musikk er ikke bare morsomt, det er også superbra for hjernen din og hjelper deg å lære språk bedre. Neste gang du synger med på en sang, tenk på at du ikke bare har det gøy, men at du også lærer noe viktig!

Oppgaver

- 1 Hvordan tror forskerne at de første musikkinstrumentene så ut?
 - 2 Tegn en enkel skisse av det eldste instrumentet som er funnet.
 - 3 Lag en definisjon og forklar hva en note er.
 - 4 Hvem har fått æren av å ha funnet opp notesystemet?
 - 5 Nevn tre ting som er positivt med musikk.
 - 6 Hva tror du er grunnen til at musikk er viktig i filmer?
 - 7 Søk opp ordet "muzak" og skriv en forklaring på hva dette ordet betyr.
 - 8 Sammenlign alle svarene dine med en læringsvenn. Har dere like eller ulike forklaring?
-

Oppdrag

Velg ut en dag du skal forske på musikk.

Denne dagen skal du notere deg alle gangene du hører musikk.

Du må være i skikkelig forskermodus, slik at du får med deg når det spilles musikk!

- 1 Hvor ofte tror du at du vil høre musikk i løpet av en dag?
- 2 Hva ble resultatet?
- 3 Skriv opp minst tre ulike steder du hørte musikk.
- 4 Var det noen steder du ble overrasket at det var musikk? Fortell!

